

Nohejbal na Slovensku

Nohejbal je na Slovensku vcelku známy šport s dlhou a hlavne úspešnou tradíciou. Hrá sa na rekreačnej a aj súťažnej úrovni. Hrajú ho mladí aj tí skôr narodení – najčastejšie muži. Výnimčne i ženy. Hrá sa vonku na antuke, ale aj dnu v telocvičniach či v športových halách.

Kluby, hráči, súťaže

V SR sa hrajú dlhodobé aj jednorázové súťaže. Dlhodobé súťaže spravidla v mesiacoch apríl – jún a september – október. Jednorázové majstrovstvá SR sa hrajú zvyčajne jeden mesiac pred svetovým či európskym šampionátom. Pohárové súťaže (Slov. pohár) sa hrajú v mesiacoch február – marec. Hlavným organizátorom týchto podujatí je SNA.

Prvý ročník mužskej ligy sa hral v roku 1973 (vít'az: Kúpele Piešťany). Dorastenci (do 18 rokov) začali svoju ligu v roku 1976 (vít'az: Gumárne Púchov). Organizované súťaže žien a žiakov prišli oveľa neskôr – v roku 1997. Vtedy sa v oboch týchto kategóriách konali prvé jednorázové majstrovstvá Slovenska. Dlhodobú súťaž hrávajú ženy od roku 2000 (vít'az: DPMK Košice) a žiaci od 2004 (vít'az: CVC Trend Detva).

V súčasnosti sa konajú oficiálne dlhodobé aj jednorázové súťaže vo všetkých kategóriách: muži (I. SNL a II. SNL), ženy (SNLŽ), juniori (do 21 rokov) a žiaci (SNLŽ). Existujú aj regionálne, okresné a mestské súťaže neregistrovaných hráčov.

Z histórie

Na Slovensko „prišiel“ nohejbal z Čiech, v ktorých sú prvé zmienky o ňom už z roku 1922. Vtedy sa mu ľudovo hovorilo “futbal cez šnúru”. K nám ho „priniesli“ pražskí futbalisti, po vojne, v roku 1945 do Piešťan, keď si ako pacienti miestnych kúpeľov krátili čas na volejbalovom ihrisku kúpaliska Eva obľúbenou zábavou “hrou cez špagát”. Spoluhráčmi sa im stali miestni vodní pólisti a plavci, ktorí sa túto hru rýchlo naučili. Neskôr miestny majiteľ brašnárstva Štefan Bartovic “ušil” prvú nohejbalovú sieť 30-40 cm širokú, uchytenú gumami na stĺpoch. Do veku 75 rokov aj nohejbal v Piešťanoch aktívne hrával. Zomrel ako 80 ročný a je ho možné označovať za jedného zo zakladateľov nohejbalu na Slovensku.

Druhou známou lokalitou sa stal Martin. Aj tu sa tiež začal hrať tento šport vďaka hráčom českej národnosti – hlavne vojakom. V roku 1963 bola vytvorená dlhodobá mestská súťaž v Piešťanoch, zorganizovaná Milošom Fabianom. Uskutočnilo sa prvé medzimestské stretnutie Piešťany – Martin. Tento rok môže byť považovaný za oficiálny začiatok nohejbalu na Slovensku. Tu je potrebné spomenúť mená pánov Bartovica, Fabiana a Stankovského z Piešťan a pánov Mazala a Sobeka z Martina, ktorých snahou a cieľom bolo založenie organizovaného nohejbalu na Slovensku.

Nohejbal sa na Slovensku ďalej rozširoval hlavne vďaka mládežníckym organizáciám, ktoré organizovali celoslovenské a celoštátne turnaje, čo charakterizovalo obdobie na konci šesťdesiatych rokov. V roku 1968 sa otvára neoficiálna, ale pravidelná súťaž Moravsko – Slovenská liga s účasťou družstiev z Piešťan a Martina. V prvom ročníku zvíťazila síce Slávia Kroměříž, ale v ďalších dvoch ročníkoch 1969–70 víťazia už Piešťany.

V roku 1973 vzniká na Slovensku 6-členná Komisia nohejbalu pri SÚV ČSZTV, ktorá začala riadiť prvú oficiálnu súťaž – I. Slovenskú národnú nohejbalovú ligu. V nej hralo 6 mužstiev:

Piešťany, Martin, Trenčín, Púchov, Tesla Bratislava, Slovan Bratislava. Táto súťaž sa hrala systémom šiestich turnajov, z ktorých tri boli vo dvojiciach a tri v trojiciach. Jej prvým víťazom sa stali Kúpele Piešťany, druhá bola Dukla Martin a tretia Tesla Bratislava. Podľa výkonov v lige bol menovaný výber SSR, ktorý v októbri 1973 nastúpil v Bratislave v prvom oficiálnom priateľskom zápase proti výberu ČSR. Neočakával sa úspech nášho mužstva, a tak sa zápas skončil viac než presvedčivo v pomere 8:0 pre ČSR, avšak svoj cieľ splnil.

Medzitým Komisia nohejbalu po konzultáciách s Predsedníctvom SÚV ČSZTV pripravila zvolanie ustanovujúcej konferencie. Tá sa konala 5. novembra 1974 v Bratislave, kde vznikol oficiálny nohejbalový zväz. Riadil ho Výbor nohejbalového zväzu SÚV ČSZTV, ktorého prvým predsedom bol Igor Rosenberg z Bratislavy.

Výbor zväzu riadil celoslovenskú ligu a pomáhal organizovať činnosť krajských orgánov a aj rozbeh ich súťaží. Systém súťaží prechádzal od okresných a krajských súťaží až po 1. ligu. Okrem podujatí VNZ zabezpečoval tiež školenia trénerov a rozhodcov. Pomáhal aj pri rozširovaní a skvalitňovaní dobrovoľného funkcionárskeho aktívu vo všetkých krajoch.

Do roku 1987 sa hrali súťaže osobitne na Slovensku a v Čechách. V tomto roku však nastali zmeny, pretože sa konečne podarilo založiť oficiálny Československý nohejbalový zväz. Prvé pokusy o založenie takéhoto zväzu sa uskutočnili už 3. marca 1975 v Prahe, kde sa zišla koordinačná komisia obidvoch republikových výborov – Kratochvíl, Mašát, Rosenberg a Fabian. Tu sa dohodli federálne súťaže a nový súťažný poriadok. Bola tiež podaná žiadosť na ÚV ČSZTV o vytvorenie federálneho zväzu (... plénum ústredného výboru schvaľuje síce zaradenie nohejbalu medzi športy v rámci ČSZTV, avšak ustanovenie federálneho výboru odkladá).

Už od nasledujúceho ročníka sa pravidelne organizovali Majstrovstvá ČSSR turnajovým spôsobom za účasti prvých troch mužstiev národných lig.

Po novembri 1989 sa začala meniť organizačná štruktúra telovýchovy na Slovensku. 27.1.1990 sa uskutočnila mimoriadna konferencia zväzu v Bratislave, ktorá schválila premenovanie zo Slov. nohejbalového zväzu na *Slovenskú futbaltenisovú asociáciu* (SFTA). Schválila tiež prvé, aj keď dočasné Stanovy. Tie boli zaregistrované na MV SR a SFTA sa tak stala samostatným právnym subjektom. Pretože vznikali nedorozumenia kvôli pomenovaniu "futbaltenisová" prišlo od 1. januára 1995 k zmene názvu na *Slovenská nohejbalová asociácia*, ktorý sa používa dodnes (SNA).

Po rozdelení ČSFR a vzniku samostatnej SR v r. 1993, sa nohejbalové súťaže v SR organizovali ako celoštátne už v samostatnej nezávislej SR. 8.7.1993 bola vtedy ešte *Slov. futbaltenisová asociácia* prijatá za riadneho člena *Medzinárodnej nohejbalovej asociácie* (IFTA, neskôr premenovaná na FIFTA).

V roku 1994 sa na Slovensku konali prvé majstrovstvá sveta (MS) mužov a v roku 2000 prvé majstrovstvá sveta žien a juniorov (obidve podujatia boli v Košiciach).

V **apríli 2010** Slovensko nechýbalo pri založení *Európskej nohejbalovej asociácie* (EFTA), ktoré sa uskutočnilo v Marseille. V tom istom roku, po dlhšom období stagnácie a mnohých problémov v riadení a komunikácii v rámci FIFTA, Slovensko spolu s niektorými ďalšími krajinami vystúpilo z tejto svetovej federácie a v **októbri 2010** sa v Ženeve stalo jednou zo zakladajúcich krajín novej svetovej asociácie *Union Internationale de FutNet* (UNIF).

Najväčšie úspechy

Slovensko sa môže pochváliť mnohými úspechmi. Takmer z každého svetového či európskeho šampionátu si priviezlo minimálne jednu zlatú medailu. Najväčšie úspechy sa dosiahli na týchto podujatiach:

Majstrovstvá sveta

Na 1. MS žien v Košiciach v roku 2000, kde sa hrali dvojice a trojice, SR zvíťazilo v oboch disciplínach. Na MS žien v Szombathely 2002, v Bukurešti 2004, MS juniorov v Bukurešti 2004 a MS mužov v Prostějove v roku 2000 získalo Slovensko z troch možných vždy dve zlaté medaily.

Na MS mužov v Nymburku v roku 2012 SR zvíťazilo vo všetkých troch disciplínach! Keďže to bolo na domácej pôde najväčšieho súpera, tak o to bol ten obrovský úspech cennejší!

Svetový pohár

Na decembrovom podujatí v roku 2010 v českom Nymburku SR zvíťazilo vo všetkých troch kategóriách. Na druhom mieste skončila ČR a na treťom Švajčiarsko.

Majstrovstvá Európy

ME mužov v Trenčíne v roku 2007, kde zo štyroch disciplín (hrala sa aj krížová dvojka) sme získali tri zlaté medaily a ME mužov v Istanbule v roku 2009, kde si naši hráči vybojovali najcennejšie kovy vo všetkých troch disciplínach.

Zaujímavosti

Nohejbaloví reprezentanti boli niekoľkokrát ocenení medzi najlepšimi slovenskými športovými kolektívami roka a prijatí dokonca najvyššími predstaviteľmi krajiny.

Ročné členské v SNA na osobu predstavuje 2 eurá na rok. Kluby za účasť v lige platia 10 eur.

Jednorázové majstrovstvá Slovenska (M–SR) sa hrajú v každej kategórii (muži, juniori, ženy, žiaci) aj disciplíny (jednotlivci, dvojice, trojice) osobitne. Prví víťazi v jednotlivých kategóriách aj disciplínach (... a tiež rok, kedy sa konali):

Muži: trojice: Tesla Bratislava - 1975 dvojice: Kúpele Piešťany - 1975 jednotlivci: DPMK Košice (Jaroslav Žigala) - 1993

Dorastenci (do 18 rokov): trojice: Slovan Bratislava - 1977 dvojice: Kúpele Piešťany - 1977 jednotlivci: Kúpele Piešťany (Igor Tisovský) - 1994

Ženy: trojice: DPMK Košice - 1997 dvojice: DPMK Košice - 1997 jednotlivkyne: DPMK Košice (Martina Pillarová) - 1999

Žiaci: trojice: Kúpele Piešťany - 1997 dvojice: DPMK Košice - 1999 jednotlivci: ??? - 2011

Jedno ligové stretnutie môže pozostávať až zo siedmich zápasov (2 trojky, 4 dvojky, 1 singel). Zaujímavosťou je, že v jednotlivých zápasoch je povolený rozdielny počet dopadov. Muži, ženy aj juniori hrajú svoje zápasy na dva dopady s výnimkou singla a jednej trojice, ktoré sa hrajú na jeden dopad. Žiaci majú povolené tri dopady pre prvý zápas trojíc, ale zvyšné zápasy hrajú na dva dopady. Môžu hrať však aj všetky zápasy na tri dopady.

Najstarším klubom je NK Kúpele Piešťany, ktorý v roku 2015 oslavuje 70. výročie svojho založenia.

Najúspešnejším klubom, ktorý vychoval mnohých majstrov sveta i Európy, je jednoznačne DPMK Košice.

Najaktívnejšie kluby SNA v súčasnosti: KAC Košice, ŠK Humenné, NK Revúca, NK '99 Trebišov, NK Zalužice, ÚTM Trebišov, Kúpele Piešťany, Slovan Belá n/Cir., NK Dobrá Niva a NK Martin.

Kontakt na SNA

Slovenská nohejbalová asociácia Junácka ul. 6 (Dom športu), 832 80 Bratislava

Web: www.nohejbal-sk.sk

Prezident: Gabriel Viňanský

Generálny sekretár: Ján Reháček

Výkonný výbor: Gabriel Viňanský, Marián Mihok, Michal Tkáč, Ján Kilík, Ladislav Strama, Marián Danko, Monika Židziková.

Kontaktná osoba pre zahraničie: Zuzana Viňanská, predseda komisie pre zahraničné vzťahy

Email: worldfutnet@gmail.com

Webové nohejbalové stránky:

KAC Košice <http://www.kac.estranky.sk/>

NK Revúca <http://www.nohejbal-ra.wbl.sk/>

NK Zalužice <http://www.nkzalužice.sk/>

Lenok Levoča <http://www.lenok.estranky.sk/>

Slovan Belá nad Cirochou <http://slovanbela.webnode.sk/nohejbal/>